Detaljni izvedbeni plan

Akademska godina: 2025/2026	**Semestar:** Ljetni
Studiji: Sociologija (dvopredmetni) (R) (izborni) Povijest (R)	**Godina studija:** 2

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija: Hrvatske zemlje u razvijenom i kasnom srednjem vijeku

Kratica kolegija: POVP3-4

ECTS bodovi: 4	**Šifra kolegija:** 97964

Preduvjeti za upis kolegija: Nema

Ukupno opterećenje kolegija

Vrsta nastave	**Ukupno sati**
Predavanje	30
Seminar	15

Mjesto i vrijeme održavanja nastave: HKS – prema objavljenom rasporedu

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj kolegija

Ime i prezime: Janeković Romer Zdenka

Akademski stupanj/naziv:	**Izbor:** naslovni redoviti profesor
Kontakt e-mail: zjromer@unicath.hr	**Telefon:**

Konzultacije: Prema objavljenom rasporedu

Suradnici na kolegiju

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

Jezik na kojem se nastava održava: Hrvatski

Opis kolegija	Cilj kolegija je upoznati i uputiti studente, slušatelje kolegija, u visoku duhovnu i civilizacijsku individualnost hrvatskoga srednjovjekovlja, a istodobno njegovu ucijepljenost u mediteransku, kasnoantičku baštinu i nove, srednjovjekovne europske stečevine. . Kroz regionalnu posebnost i raznolikost duhovne i materijalne kulture hrvatskih povijesnih prostora pratiti stalnu kohezijsku prepoznatiljivost hrvatskog identiteta kao dijela srednjoeuropske politike i kulture. Počevši od uklapanja hrvatske države u Ugarsko-hrvatsko Kraljevstvo početkom 12. stoljeća pa do tektonskih promjena koje donose mletačko osvajanje obale i turski prodori, kroz predavanja i seminare pratit će se politička, društvena, kulturna zbivanja u svim hrvatskim zemljama, bez obzira na njihov politički status u tom razdoblju. Kroz predavanja prikazat će se studentima osobitosti različitih dijelova hrvatskog prostora u srednjem vijeku, kao i utjecaji i prožimanja sa susjednim državama i kulturama. Povijesna događanja pritom će se tumačiti povezivanjem kronologije političkih promjena, gospodarskog i društvenog ustroja te osobite kulturne i društvene baštine hrvatskih zemalja unutar konteksta širih europskih utjecaja i mediteranskih utjecaja Posebno će se voditi računa o upoznavanju studenata s temeljnim vrstama izvorne građe iz srednjovjekovnog razdoblja. Kroz seminare pružit će se prilika studentima da, na temelju literature, djelomično i izvora, sami steknu uvid u pojedine teme i probleme hrvatskog srednjovjekovlja.
Očekivani ishodi učenja na razini kolegija	Ishod rada na kolegiju, kroz predavanja i seminare je prije svega upoznavanje studenata s bogatom srednjovjekovnom baštinom ukupnog hrvatskog prostora. Prožimanje utjecaja iz okolnog prostora – iz Bizanta, Italije, srednje Europe, Mediterana i susjednih zemalja s vlastitim vrijednostima i ostvarenjima povijesni su temelj za kasnije vremena. Stvaralaštvo, dostignuća i brojni problemi hrvatske srednjovjekovne povijesti zrače do danas. Srednjovjekovlje je osnova na koju se sve potonje nadograđuje, pa se i mnogi kasniji procesi i pojave mogu razumjeti samo ako se protegnu do svojih srednjovjekovnih korijena. Hrvatske zemlje u srednjem su vijeku bile razdijeljene zemljopisnim razlikama i političkim podjelama, a spojene etnosom, jezikom, kulturnom baštinom i kršćanstvom, temeljem i ishodištem europske srednjovjekovne civilizacije. Ishod rada u kolegiju bit će razumijevanje te razdijeljenosti, ali isto tako i poveznica koje su se dugoročno pokazale jačima i važnijima od političkih. Iz političke razdijeljenosti i položaja srednjovjekovnih hrvatskih zemalja proistjecalo je obilje raznolikih pripadnosti i kulturnih zračenja, što u konačnici pridonosi bogatstvu Hrvatske. O vrijednostima i osobitostima hrvatske srednjovjekovne baštine studenti će učiti i kroz vlastiti rad na literaturi i izvorima, ishod čega će biti produbljivanje znanja vlastitim istraživanjem i vježbanje usmenog i pismenog izlaganja na izabranu temu.
Literatura	
Obavezna	1. Neven Budak, Tomislav Raukar, *Hrvatska povijest srednjeg vijeka*. Zagreb: Školska knjiga, 2006., 137-427. 2. Tomislav Raukar, *Hrvatsko srednjovjekovlje: prostor, ljudi, ideje*. Zagreb: Školska knjiga, 1997., 57-135; 133-498. 3. Ferdo Šišić, *Pregled povijesti hrvatskog naroda*. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1975., 173-282. 4. *Vrijeme sazrijevanja, vrijeme razaranja. Hrvatske zemlje u kasnom srednjem vijeku, Povijest Hrvata* , sv. 3, ur. Marija Karbić, Zagreb: Matica hrvatska, 2019.

Dopunska	1. Ferdo Šišić, *Priručnik izvora za hrvatsku povijest*, dio 1, Zagreb: Kraljevska hrvatsko-slavonsko-dalmatinska zemaljska vlada, 1914. (http://www.archive.org/details/p1prirunikizvorahr01iife) Nada Klaić, *Povijest Hrvata u razvijenom srednjem vijeku*, Zagreb: Školska knjiga, 1976. Nada Klaić, *Izvori za hrvatsku povijest do 1526. godine*, Zagreb: Školska knjiga, 1972. *Povijest Hrvata - Srednji vijek: od ilirskih i rimskih vremena do Mohačke bitke (1526.)*, ur. Franjo Šanjek. Zagreb: Školska knjiga, 2003. Tomislav Raukar, *Studije o Dalmaciji u srednjem vijeku*. Split: Književni krug, 2007. *Hrvatska i Europa, kultura, znanost i umjetnost*, sv. 2, *Srednji vijek i renesansa*, ur. Ivan Supičić, Eduard Hercigonja. Zagreb: HAZU, AGM, 2000. *Hrvatski povijesni atlas*, ur. Krešimir Regan, Tomislav Kaniški. Zagreb: Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“, 2003. Mladen Ančić, *Putanja klatna. Ugarsko-hrvatsko kraljevstvo i Bosna u XIV. stoljeću*. Zadar-Mostar: Zavod za povijesne znanosti HAZU u Zadru, Tiral - zajednica izdanja Ranjeni labud, 1997. Robin Harris, *Dubrovnik. A History*. London: SAQI, 2003. Zdenka Janeković Römer, *The Frame of Freedom: The Nobility of Dubrovnik between the Middle Ages and Humanism*. Zagreb-Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 2015. Ivan Majnarić, *Plemstvo zadarskog zaleđa u XIV. i XV. stoljeću*, Zadar: Sveučilište u Zadru, 2018. *Istra kroz vrijeme. Pregled povijesti Istre s osvrtom na grad Rijeku*, ur. Egidio Ivetić. Rovinj: Centar za povijesna istraživanja, 2009. (2. i 3. poglavlje; 4. poglavlje - 15. i 16. st.). http://www.crsrv.org/it/istra_vrijeme/homepage.html *Hrvatska književnost srednjega vijeka*, ur. Vjekoslav Štefanić, u: *Pet stoljeća hrvatske književnosti*, sv. 1. Zagreb: Matica hrvatska, 1969.

Način ispitivanja i ocjenjivanja

Polaže se DA	**Isključivo kontinuirano praćenje nastave** NE	**Ulazi u prosjek** DA

Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita	Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita su redovito pohađanje nastave (manje od 30% izostanaka), pisanje seminarskog rada i izlaganje u seminaru te polaganje dva pisana kolokvija. Uvjet za izlazak na završni ispit je najmanje 35% bodova ostvarenih kroz spomenute obaveze.
Način ocjenjivanja	Ocjena uključuje aktivnost studenta na predavanjima i seminaru, kvalitetu seminarskog rada i usmenog izlaganja, uspjeh na pisanim kolokvijima i pokazano znanje na usmenom ispitu.
Način polaganja ispita	Ispit se polaže usmeno.

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova

Svaki od dva kolokvija nosi 25 %, seminarski koji uključuje izlaganje i pisani rad 20 % i završni ispit 30% bodova.

IV. TJEDNI PLAN NASTAVE

Predavanja

#	Tema
1	Dolazak Arpadovića na hrvatsko prijestolje: početak novog razdoblja hrvatske povijesti
2	Dalmacija u 12. i 13. st.: komunalni razvoj
3	Komunalno društvo u srednjovjekovnoj Dalmaciji

4	Kvarnerske općine u srednjem vijeku
5	Istra u srednjem vijeku
6	Slavonija u 12. i 13. st: vlast Arpadovića, provala Mongola, urbanizacija.
7	Novi oblici društvenog i državnog života u Slavoniji u 13. i 14. stoljeću: plemstvo, gradovi, vlastelinstva, kolonizacija, Crkva
8	Srednjovjekovna Hrvatska do sredine 14. st. Odnos velikaša, Crkve i kraljevske vlasti
9	Društvo srednjovjekovne Hrvatske: velikaši, niže plemstvo, seoske i vlaške općine.
10	Bosna od 12. do 15. stoljeća
11	Krize i reforme 14. st. Politička integracija hrvatskih zemalja pod Anžuvincima
12	Pokret nove aristokracije protiv ugarskog dvora. Reforme Sigismunda Luksemburškog
13	Ponovni uspon velikaša u 15. st.
14	Dubrovnik u srednjem vijeku
15	Političke i kulturne reforme kralja Matije Hunyadija. Osmanski prodori i osvajanja.
Seminari	
#	**Tema**
1	Dolazak Arpadovića na hrvatsko prijestolje: početak novog razdoblja hrvatske povijesti.
2	Dalmacija u 12. i 13. st.
3	Komunalno društvo u srednjovjekovnoj Dalmaciji
4	Osobitosti kulturnog i društvenog života u kvarnerskim općinama u razvijenom i kasnom srednjem vijeku.
5	Istra u srednjem vijeku - stjecište stranih kulturnih utjecaja i središte glagoljaškog stvaralaštva i duhovnosti
6	Uspon slavonskog društva i kulturni razvoj Slavonije u 12. i 13. st.
7	Novi oblici društvenog i državnog života u Slavoniji u 13. i 14. stoljeću: plemstvo, gradovi, vlastelinstva, kolonizacija, Crkva
8	Srednjovjekovna Hrvatska do sredine 14. st. Odnos velikaša, Crkve i kraljevske vlasti
9	Društvo srednjovjekovne Hrvatske: velikaši, niže plemstvo, seoske i vlaške općine
10	Bosna od 12. do 15. stoljeća
11	Četrnaesto stoljeće u hrvatskim zemljama: prostor, društvo, umjetnost, obrazovanje
12	Petnaesto stoljeće u hrvatskim zemljama: političke krize i kulturni procvat
13	Crkvene i obrazovne ustanove u hrvatskim zemljama u 14. i 15. stoljeću
14	Dubrovnik u srednjem vijeku
15	Renesansa u hrvatskim zemljama: umjetnička dostignuća i ratna stradanja